

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 pešev vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3. Večji inzerati peti vrsta Din 4.-, Popusti po dogovoru, inzerati davke posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENSKE GRADCE, Slomikov trg 5 // Poština hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sporočilo Moskve:

Rusija ostane na strani fronte miru

Uradno glasilo moskovske vlade zavrača vesti o koketiranju Moskve s totalitarnimi državami in po-črtava, da je Rusija končno veljavno izbrala svoje mesto na strani miru

London, 5. avgusta. br. V londonski politični javnosti posvečajo v zadnji dobi Rusiji in njeni politiki največjo pozornost. Skrbno zasledujejo vse izjave ruskih državnikov in ukrepe sovjetske vlade na političnem, vojaškem in gospodarskem področju. Tudi oni angleški krogi, ki so bili še do nedavna neizprosni nasprotniki Rusije, ne taje več, da je stališče, ki ga zavzema Moskva v preteklih mednarodnih problemih, največje in čisto odločilno važnost. Posebno pozornost je zbudil zaradi tega v angleških krogih članek službenega organa moskovske vlade »Izvestija«, v katerem pisec obširno razpravlja o mednarodnem položaju ob 25-letnici svetovne vojne in obeležuje stališče Sovjetske Rusije. Iz članka jasno izhaja, da se docela neutemeljene vse vesti, ki so vedele povedati o nekem koketiranju Moskve z Berlinom. V članku se nasprotno jasno izražajo stališča, da je Rusija odločno nasprotnica vsakega pakiranja z imperialističnimi totalitarnimi državami. V članku pisec tudi obeležuje stališče Rusije za primer bodoče vojne. Očividno na pobudo z merodajne strani naglašajo pisec, da Rusija ne bo in ne more ostati nevtralna, če bi prišlo na

primer do spopada med Nemčijo in Poljsko. V glavnem izvaja pisec članka, ki ga ponatiskujejo vsi vodilni angleški listi, naslednje:

Druga imperialistična vojna grozi zajeti ves svet. Toda Rusija je do skrajnosti privržena miru. Zato je odločno za organizacijo široko razpredene fronte miru, ki bo sposobna, da zadrži sleherni imperialistični napad. Fronta miru mora sloneti na popolni vzajemnosti in enakopravnosti ter mora odločno odklanjati katastrofalno politiko »neintervencije«. Rusija je vsak čas pripravljena, da na čelu 170 milijonov svojih narodov odločno nastopi proti vsem, ki bi skušali zaneti nov svetovni požar ali se dotakniti ruskih meja.

Pisec nadalje naglašuje, da se je druga imperialistična vojna prav za prav že pričela. Četudi skušajo razni režimi to prikriti. Četrtna vsega prebivalstva na svetu se že nahaja v vojnem stanju, štiri države so že izgubile svojo neodvisnost, a 6 do 7 milijonov vojakov se že bori na frontah od Gibraltarja do Šanghaja. Imperialisti se v svetovni vojni niso ničesar naučili, a niso tudi ničesar pozabili. Toda danes je položaj imperialistov znatno neugodnejši, ka-

kor je bil leta 1914. Totalitarne države so že sedaj gospodarsko izčrpane. Zato pa iščejo izhoda v vojni, zlasti v vojni proti Rusiji, računajoč še nadalje na že preizkušeno politiko »neintervencije«. Če bi bila Rusija slaba, bi imela ta politika še kaj izgleda na uspeh. Toda Rusija je danes silna in močna, kar je imperialističnim ljubiteljem lahkih vojaških izletov dobro znano.

Krivda za to nenapovedano vojno pade na imperialiste in na one, ki so bili dose- daj poborniki politike »neintervencije«. Če bi se ta politika nadaljevala, se mora nenapovedana vojna, ki se bije na raznih krajih sveta, sama po sebi spremeniti v splošen spopad. Danes ni nobene dvoma več, da bo druga svetovna vojna še mnogo bolj razprostrta po vsem svetu, kakor je bila minila svetovna vojna leta 1914 do 1918. Ves Daljni vzhod, Tih ocean, Sredozemlje, Zedinjene države in vsa Evropa bodo eno samo bojišče. Ukrep, ki so jih že izdale Zedinjene države, to potrjujejo. Potrjujejo pa tudi, da bo Amerika v danem primeru aktivnejše posegla v razplet vojnih dogodkov, kakor pa je leta 1914. Kar se tiče Rusije, je njeno mesto že do-

ločeno: Rusija je in ostane na strani fronte miru.

Odhod vojaških misij v Moskvo

London, 5. avgusta. AA. Havas: Franco- sko vojaško odposlanstvo z generalom Doumencom na čelu se odpelje danes skupno s britansko vojaško misijo v Petrograd iz pristanišča Tilburyja blizu Londona, in sicer s posebno britansko vojno ladjo.

Halifax pojde v Moskvo?

Riga, 5. avgusta. AA. Stefani. Po glaso- vih iz Moskve se bo v kratkem odpeljal v Moskvo britanski zunanji minister lord Halifax, da pospeši sklenitev pogodbe med Sovjetsko Rusijo, Veliko Britanijo in Fran- cijo.

Docela nejasen položaj v Španiji

Franco išče na vse načine izhod iz nevzdržnega položaja — Generali zahtevajo direktorij

Pariz, 5. avgusta. br. »United Press« poro- ča iz Burgoa, da je general Franco od- godil za nedoločen čas svoje potovanje v Španijo Maroko, kamor bi bil moral danes odpotovati. Do tega je prišlo zaradi docela nejasnega političnega položaja, ki je nastal v Španiji zaradi naraščajočih naprotij med falangisti, generali in monarhisti. Generali so sedaj postavili generalu Francu zahtevo, da zamenja sedanjega vojaške direktorja, da bi na ta način preprečili prvotno namero, po kateri bi imel postati ministrijski predsednik vodja falangistov in sedanji notranji minister Sener. Tudi falangisti se ne morejo zneiti. General Fran- co je včeraj izdal odlok, s katerim se od- reja, da se združijo v enotno stranko falan- gisti, karlisti in katoliški monarhisti. Vo- dstvo te stranke si je pridržal general Fran- co sam. V odloku odreja, da pripade tei stranki vrhovni nadzor nad zunanjo politi- ko Španije, nacionalno vzgojo, nad tiskom in propagando ter nad trgovinsko politiko. Na ta način skuša general Franco prepre-

čiti vedno bolj grozeč odkrit razkol v svo- jem taboru. V vrstah falangistov so zaradi tega precej razočarani, ker so pričakovali, da bodo sami dobili absoluten vpliv na vodstvom državnih poslov. Toda general Franco se sklicuje na to, da imajo falan- gisti med narodom komaj 30 odstotkov pri- stavev, dočim je vse ostalo prebivalstvo proti njihovi zunanji politični orientaciji. Queipo de Llano je končno veljavno od- klonil ponudeno mu poslaniško mesto in je izjavil generalu Francu, da ne mara za da- lje časa oditi v tujino, ker smatra, da nje- gova misija v Španiji še ni končana. Sprič- so vse večje opozicije generalov je notra- nji minister zahteval od Franca, naj po- stavi generala Queipo de Llano pod poli- tijsko nadzorstvo, ker ga smatra za glav- nego rovarja proti sedanjemu režimu. Ge- neral Franco pa se boji še hujše opozicije v vojski in je zato zahteval Senerja odklo- nil. Notranje politični položaj v Španiji je zaradi tega vedno bolj zapleten in je težko reči, kako bo general Franco našel izhod.

Japonci začnajo vojno proti belim

Vedno hujši napadi na Angleže in Američane na Kitajskem

Šanghaj, 5. avgusta. AA. Reuter. Včeraj so se pripetili novi protibritanski inciden- ti v Britanski koncesiji v Tiencinu. Okoli 200 Kitajcev je na lepem napadlo glavni urad mednarodne izvozne družbe, ki velja za eno izmed največjih britanskih trgovin v Tiencinu. Uradniki te družbe so morali zbežati v rafinerijo texaške petrolejske družbe, ko so se pa čez pol ure vrnili, so našli svoje pisarne popolnoma razdejane. Reuterjev dopisnik iz Hankova poroča: Po zanesljivih poročilih iz Hankova bodo ameriški državljani v Kajfengu morali za-

pušiti mesto. Ameriška oblastva so vložila pri japonskih oblastvih oster protest. Neki stražnik azijske petrolejske družbe v Hankovu, ki je pred nekaj dnevi izginil, je se spet vrnil. Izpovedal je, da so ga za- jeli neki ljudje, oblečeni v kitajsko narod- no nošo, in ga prisilili, da je stopil s pu- ško v roki v kitajsko vojsko. Stražnik je po narodnosti Ind. Ti ljudje so mu, kakor pripoveduje, privezali puško na hrbet in ga zvezanega peljali v taborišče ter mu grozili s smrtjo, če jim ne izda nekih skrivnosti. Rešil se je po golem naključju.

Obletnica grškega režima

Atene, 5. avgusta. AA. Atenska agencija poroča: Vrita Grčija je proslavila 4. avgust z velikim navdušenjem in z manifestacija- mi zvestobe režimu. V vseh cerkvah so se vršile službe božje. Ves dan so bili trgi, bulvari in ulice v Atenah polne ljudstva in delegacij iz vseh krajev Grčije in narodnih nošah. Popoldne so se vse delegacije zbra- le na atenskem stadionu in vzorile razne slike iz več razdobjih grške zgodovine. Velikanska množica zbrana v stadionu in na okoliških gričih — bilo jih je najmanj pol milijona — je prirejala predsedniku vlade Metaxu navdušene ovacije, ko se je predsednik vlade prikazal v družbi držav- nega podtajnika za vsak in tujski promet Nikoludisa. Rajanje po ulicah in trgih je trajalo pozno v noč.

Ostavka madžarskega trgovinskega ministra

Budimpešta, 5. avgusta. AA. Havas: List »8-Oraj Ujszag« poroča, da mlaši trgovin- ski minister Kunder odstopiti, ker se ne strinja s predsednikom vlade glede raznih preteklih vprašanj. Njegov naslednik naj bi bil poslanec Diakji.

Najvažnejše zasedanje angleškega parlamenta

London, 5. avgusta. AA. Havas: Včeraj končno zasedanje britanske spodnje zbor- nice spada med najvažnejše v letopisih britanskega parlamentarizma. Na tem za- sedanju je parlament sprejel izredno važ- ne ukrepe za narodno obrambo. Ukrepe, ki pomenijo pravo revolucijo v angleških tra- dicijah. Uvedba obvezne vojaške dolžnosti na Angleskem je nedvomno med najvaž- nejšimi dogodki, kar jih sploh pomni Ve- lika Britanija.

Angleški bojovniki na obisku v Franciji

Pariz, 5. avgusta. AA. Havas: Snoti je prispela na severno pariško postajo dele- gacija bivših britanskih bojovnikov, ki je obiskala na vabilo francoske vlade svoje francoske tovariše. Na postaji so jih spre- jeli in pozdravili bivši ministri za pokol- nino Rivollet, generalni tajnik narodne zveze bivših bojovnikov Pelissier, pomoč- nik pokojniškega ministra in druge ugledne osebnosti. Britanski delegaciji je velika množica priredila navdušene ma- nifestacije.

Povratek Nj. Vis. kneza namestnika iz Londona

Beograd, 4. avgusta. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga sta danes ob 19.30 dopotovala iz tužne v Kranj. Z njima sta se vrnila tudi Nj. kr. Vis. kneževici Aleksander in Nikolaj.

Na Nizozemskem so dobili princeso

Amsterdam, 5. avg. AA. Havas: Prince- sa Julijana je davi kmalu po polnoči ro- dila hčerko. Srečni dogodek so razglasili šele davi ob osmih s 51 topovskimi streli. V vseh mestih in vaseh bodo v proslavo veseliga dogodka priredili večdnevne slo- vesnosti.

Kandidati za naslednika Roosevelta

Baltimore, 5. avgusta. AA. Havas: Poli- tično društvo v Baltimoru je prosilo Ty- dinga naj postavi demokratsko kandida- turo za predsednika USA leta 1940. Ty- ding je na predlog pristal. Tyding je ogor- čen nasprotnik New-Deala. Kljub naspro- tovanju Roosevelta so ga leta 1938 izvolili za senatorja. Star je 49 let. Senator Robert Taft, sin bivšega predsednika USA, pa je sprejel kandidaturu republikanske stranke pri bodočih predsedniških volitvah.

Rojstni dan angleške kraljice

London, 5. avgusta. AA. Reuter. Kralji- ca Elizabeta je danes proslavila svoj 39. rojstni dan. Ob tej priložnosti je prejela kralji- ca številne brzoglavne čestitke iz vsega sveta zlasti pa iz Kanade. Kraljica Eliza- beta se nahaja na letovišču v Balmorahu.

Bela Kun umrl

London, 5. julija. Iz Moskve javljajo, da je v nekem tamošnjem zaporu umrl bivši vodja komunistične stranke in pre- vrata na Madžarskem Bela Kun. O vzro- kih njegove smrti ni bilo izvedeno nobeno obvestilo. Vse kaže, da je bil v zaporu za- radi sabotaže in rovarjenja proti boljševi- kom.

Veliki letalski manevri v Angliji

London, 5. avgusta. AA. Reuter: V četrtek zvečer se začno veliki letalski ma- nevroi. Manevri se bodo nadaljevali tudi v petek zvečer in bo pri njih sodelovalo oko- li 1300 vojaških letal. Glavni namen ma- nevrov je preizkusitev letalske obrambe in organizacija službe med napadom. Sku- snja s temi organizacijami pred obrambo pred letalskimi napadi se bo vršila v vseli državi v noči med 9. in 10. avgustom. Isto noč bodo zatemnili London in 26 drugih krajev južnovzhodne Anglije.

Angleško posojilo Poljski

London, 5. avgusta. e. Včeraj sta v ime- nu svojih vlad podpisala angleško-poljski sporazum o posojilu in jamstvih poljski veleposlanik v Londonu grof Racinski in angleški trgovinski minister Hudson. Spo- razum ima obliko note ter predvideva, da angleško trgovinsko ministrstvo nudi Poljski jamstvo za nabavo blaga v inozemstvu. Znesek, ki bo garantiran, znaša 8.143.300 funtov sterlingov. Poljska vlada bo izdala bone v višini tega zneska, za obresti na jamci angleško trgovinsko ministrstvo. Bo- ni se bodo obrestovali po 5%, amortizirali se pa bodo v 16 letih.

Zahteva po odgoditvi volitev v Angliji

London, 5. avgusta. e. Glede na bodoče parlamentarne volitve se doznavajo nasle- dnje: volilni rok sedanjega parlamenta po- teče v novembru 1940. Po dosedanjem obič- aju bi bilo potrebno, da se parlamentar- ne volitve izvršijo letos v novembru. Na- vaja se 16. november kot dan volitev. V nekaterih vladnih krogih pa smatrajo, da sedanji položaj ne dovoljuje volitev in da bo v primeru, če bi se Anglija znašla v vojni borbi, to samo dalo priliko tistim elementom, ki čakajo, da se Anglija oslabi, da pokrenejo svojo akcijo v Evropi. Zato so konservativci izrazili zahtevo naj bi se tudi v Angliji tako kakor v Franciji volit- ve odgodile za dve leti.

Borzna poročila.

Curth, 5. avg. Beograd 10, Pariz 11.735, London 20.735, New York 443, Bruselj 75.375, Milan 23.29, Amsterdam 236.10, Ber- lin 177.75, Praga 15.175, Varšava 83.40, So- dja 5.40, Bukarešta 3.25.

Manifestacija angleško-turškega zavezništva v Carigradu in Ankari

Obisk angleškega vojnega brodogovja v turških vodah

Carigrad, 5. avg. e. Poveljnik angleške- ga sredozemskega vojnega brodogovja admi- ral Chunningham je včeraj dopoldne odpo- toval s posebnim letalom iz Carigrada v Ankaro, kjer mu je bil prirejen prisrčen sprejem. Opoldne ga je sprejel predsednik turške republike Izmet Ineni v posebnih avdijenci. Predsednik republike ga je pri- držal v daljšem razgovoru. Admiral Chu- nningham se je sestel tudi s šefom turške- ga generalnega štaba maršalom Cakma- kom, vojnim ministrom Pipasom in zuna- njim ministrom Saradzogom. Pred svojim odhodom v Ankaro je admiral Chuning- ham izjavil turškim novinarjem:

Zelo sem zadovoljen, ker se mi je ponu- dila prilika, da lahko obiščem prestolnico Turčije ter se izredno veselim, ker bom lahko prišel v stike s hrabrimi poveljniki

turškega brodogovja. Ne bom pozabil mani- festacij prijateljstva ob priložnosti mojega ob- iska.

Na vprašanje novinarjev, ali je treba pričakovati vojno, je odgovoril: Ne verja- mem, da bo prišlo do vojne. Dokler bo mlada Turčija na strani Anglije, ne mo- rem verjeti v možnost vojne v tem delu Evrope. Turčija, ki je tako odločno pristopila k fronti miru, je napravila dragoceno uslugo svetovnemu miru.

Zvečer se je admiral Chunningham vrnil v Carigrad, kjer je priredil na križarki »Port Said« večerjo s sprejemom na čast turškim dostojanstvenikom. Danes bo pri- redil na isti ladij obed na čast poveljniku turškega brodogovja admiralu Okanu. Popol- dne pa bo imelo občinstvo priliko, da si ogleda veliko angleško križarko.

Dve nevarni eksploziji v Londonu

V enem delu mesta je eksplodirala bomba, v drugem pa plin — Nad 100 ranjenih

London, 5. avgusta. (Reuter) Včeraj je prišlo spet do težke bombne eksplozije. Bomba je bila postavljena v neki javni te- lefonski govornici v neposredni bližini katedrale sv. Pavla. Takoj po eksploziji je bila velika zgradba, ki se nahaja tik zra- ven govornice, takoj vsa v plamenih. Eksplozija je bila tako močna, da je zna- niti pritisk vrzel kose govornice daleč na- okoli. Steklene izlozbe velikih trgovin in več sto oken na zgradbah v Ulici kraljice Viktorije je popokalo. Dosedaj se nič ne ve o vzrokih eksplozije, vendar pa menijo, da je to spet delo irskih agitatorjev. Dose- daj so pripeljali v bolnišnico že 100 ranje- nih, domnevajo pa, da je pod ruševinami še več mrtvih.

Popoldne ob 16.30 pa je prišlo v sredini londonskega mesta do druge eksplozije, ki je razrušila več hiš. Kakor se izve, je eks- plodiral plin, ki je uhajal iz glavnega pli- nevoda. Prebivalci okoli prostora, kjer se je dogodila eksplozija, so bili pol ure prej

opozorjeni na to, da puška plinska cev. Ko pa so delavci prišli, da bi pregledali cev, je prišlo do eksplozije. Zaradi eksplozije so popokala vsa stekla v bližnjih hišah, a ko- ci, ki so padali, so ranili več sto ljudi. Po- žar, ki je nastal, so ga silile naglo pogasiti.

Eksplozije bomb tudi drugod po Angliji

London, 5. avgusta. AA. Reuter: Poroča- jo o več bombnih eksplozijah v Blackbur- nu, Prestonu, Bratfordu in Halifaxu. Več vret poštnih pisem in zavojčkov je pokvar- jeni. V Blackburnu je ožgalo poštarja, ki mu je prišel ogenj v njegovo pošto- no torbo.

Velik požar

London, 5. avgusta. AA. Havas: Snoti je nastal požar v tovarni Idlade Acide Co. v Erbiciju. Po težavnem reševanju se je ga- silcem posrečilo ogenj omejit. Uničenih je 30 ton žveplene kisline. Človeških žrtv ni.

umetno in zaradi rivalstva vtiha v vse sve- tovnne spore in pomaga vsem tistim, ki se z vsemi silami upirajo, da bi se postavlje- ni problemi uredili razumno. Tako Velika Britanija onemogoča vsak miroljuben po- skus.

Ležišča petroleja in pre- moga na Madžarskem

Budimpešta, 5. avgusta. AA. Havas: Blizu Saint Miklosa so našli nova petrolej- ska nahajališča, segajoča vse do Blatnega jezera. Petrolejski vrelci so globoki 2500 metrov, tako da bo njihovo izrabljanje precej težavno. V istem kraju so našli tu- di velika ležišča premoga.

Podaljšanje ameriško- ruske trgovinske pogodbe

Moskva, 5. avgusta. AA. Reuter. Rusko- ameriški trgovinski dogovor je podaljšán še za leto dni.

Nemci priznavajo dalekosežnost angle-škega jamstva

Berlin, 5. avg. AA. DNB: Nemška poli- tično diplom. korespondenca komentira Chamberlainovo izjavo in pravi med dru- gim: Chamberlain je izjavil, da je Velika Britanija pod pritiskom izjemnih razmer sprejela razne obveznosti v Evropi, na podlagi katerih bi morala v določenem pri- meru iti v vojno. Tako se vidi, da Cham- berlain nič več ne omenja omejitve obvez- nosti, ki jih more Velika Britanija pre- vzeti. In zares se s svojo izjavo o poroštvih Poljski Velika Britanija ne samo vtiha v ta del Evrope, temveč daje s temi svojimi obveznostmi tudi gmotno podporo tako da ima tisti, ki mu velja ta podpora in to po- roštvo, pravico odločati, kdaj so njegove koristi ogrožene, to je, kdaj mora Velika Britanija s svojo močjo stopiti na plan. Velika Britanija se zmerom trdovratno ne upošteva naravnega razvoja dogodkov in realnosti kot takšne, in sicer zato, ker se

